

IN MEMORIAM

**dr. sc. Zvonimir Pelcer,
dipl. ing. šum., znanstveni savjetnik**

U kasno popodne 4. kolovoza 2010. sunčeve zrake ispraćale su zajedno s omanjim skupom rodbine, prijatelja i znanaca na kostrenskom groblju na vječni počinak ovozemaljske ostatke znanstvenog savjetnika dr. sc. Zvonimira Pelcera, dipl. ing. šumarstva.

Prije devedeset godina hrvatska rimokatolička obitelj Franje i Ruže Pelcer dobila je prinovu – sina Zvonimira, kojeg je obasjalo sunce u starom Dubrovniku, gdje je punim plućima udahnuo opojne mirise mediteranskog podneblja – kadulje, vriska, smilja i kovilja. Ti prvi dojmovi bit će mu životna odrednica. Zvonimir odrasta i školuje se

slijedeći očeva radna mjesta – pučku školu završava u Jajcu, a prvu klasičnu gimnaziju u Sarajevu 1939. godine, kada se upisuje na šumarski odjel Poljoprivredno-šumarskog fakulteta. Vjetrometine II. svjetskog rata zatiču ga u postrojbama Hrvatskog domobranstva od 1943. do 1945. godine, nakon čega nastavlja studij šumarstva na Poljoprivredno-šumarskom fakultetu u Zagrebu.

1948. godina prijelomna je u njegovu obrazovanju i životnom putu, kada ga doajen hrvatske biljne sociologije prof. dr. sc. Ivo Horvat s kolegama studentima Stjepanom Bertovićem, Zoltanom Matanom i Đurom Babogredcem uzima u svoju ekipu za kartiranje vegetacije risnjačkog masiva. Radeći i dalje s prof. dr. sc. I. Horvatom, diplomirao je 1950. godine na Poljoprivredno-šumarskom fakultetu u Zagrebu. Prvo stalno zaposlenje dobio je u Institutu za eksperimentalno šumarstvo pri JAZU na Kantridi 1952. godine, gdje radi na poslovima melioracije i pošumljavanja krških i bujadičarskih terena Like. Nakon pet godina, tj. 1957. godine, prelazi u Institut za šumarska i lovna istraživanja u NR Hrvatskoj, kasnije Šumarski institut – Odjel za tipologiju šuma Zagreb – radna grupa Rijeka, gdje će dočekati umirovljenje 1990. godine.

Malo tko je od kolega koji su radili s njime imao priliku tako temeljito i detaljno upoznati i istražiti najskrivenije i najljepše, do tada gotovo nedirnute kutke ove naše jadne i napaćene – ali prelijepe nam domovine Hrvatske. Znanstveno-istraživački rad koji je obavljao zahtijevao je terestičko kartiranje vegetacije šumskih ekosustava, a taj se rad tada obavljao gotovo isključivo hodajući – zato se s pravom može reći da Panonsku ravnicu, Dinaride visokoga obraslog krša te mediteranski

---

goli krš nitko nije upoznao niti će upoznati bolje od Zvonimira! Bila su to vremena bremenita oskudicom kako materijalno-financijskom, tako i znanstveno-tehnološkom; boravilo se na terenu neprekidno mjesecima, bez automobila, s naprtnjačom na leđima, starom kartom iz doba Austro-Ugarske Monarhije, kompasom i nervoznim lugarom komu se žurilo doma radi privatnog posla. U takvim uvjetima timskog rada nastavljenog na utrtim Horvatovim smjernicama radala se Hrvatska tipološka škola, koja je po svojim rezultatima istraživanja bila neusporedivo cjenjenija u Europi negoli u vlastitoj domovini. Procesi globalne grube destrukcije prirode s trajnim negativnim konotacijama za šumske ekosustave (i ne samo njih) praćeni su na više tisuća trajnih pokusnih ploha postavljenih tijekom šezdesetih godina prošlog stoljeća u panonskom, dinarskom i mediteranskom području Hrvatske. Tijekom toga iznimno obilnog rada Zvonimir osjeća potrebu za usavršavanjem te 1972. godine okončava doktorski studij na Šumarskom fakultetu u Sarajevu iz područja fitocenologije, potom odlazi na specijalizaciju kod svjetski poznatoga fitocenološkog doajena prof. Ellenberga u Göttingen. Istovremeno je član Istočnoalpsko dinarskog društva za vegetaciju, također je član i Hrvatskoga ekološkog društva te Planinarskog društva „Platak“ Rijeka.

Neobjavljena tipološka znanstveno-istraživačka riznica opsežna je, a samo jedan njezin manji dio objavljen je u znanstvenim stranim i domaćim časopisima. Zvonimir je autor ili suautor pedesetak radova, sudjelovao je u izradi državne karte primarne vegetacije Jugoslavije za IUFRO 1986. godine u Ljubljani, a sam je izradio više od 30 vegetacijskih karata mjerila 1 : 50 000. Sa znanstvenim radovima aktivno je sudjelovao na savjetovanjima, simpozijima i kongresima u inozemstvu i u Hrvatskoj.

Zauvijek ću pamtiti lakoću s kojom se penjao kroz kanjon Velike Paklenice iz Starigrada do sela Marasovića s nama mladima lipnja 1993. godine dok su nas s vrhova Velebita kroz ciljнике snajpera budno promatrali četnici. Na tom platou istraživali smo sukcesiju crnog bora na travnatim i poljoprivrednim površinama u Nacionalnom parku „Paklenica“. Zvonimirovo zadnje izlaganje bilo je prije nepunih deset mjeseci u Zagrebu na Šumarskom fakultetu na međunarodnom savjetovanju prigodom obilježavanja pedesete obljetnice šumskog sjemenarstva u Hrvatskoj, kada nas je sve obradovao svojim lucidnim mislima i vedrinom kojom je zračio cijeloga svojega života.

Tiho, ali i nenadano, nenametljivo kako je i živio, zauvijek nas je ostavio naš kolega i prijatelj Zvonimir, iza njega su ostala brojna djela kao uzor kolegama koji će nastaviti njegovim utrtim stazama na kojima će često susretati Zvonimira u kaduljinu modroljubičastom cvatu, u opojnim mirisima vriska i smilja, a Tebi, dragi Zvonimire, neka je laka ova hrvatska kostrenska gruda!

Dr. sc. Karmelo Poštenjak